

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wstęp do wydania II	12
Zasady opracowania edytorskiego, symbole i skróty	13
TEKSTY RĘKOPIŚMIENNE	15
Teksty prozaiczne	17
Bulla protekcyjna dla arcybiskupstwa gnieźnieńskiego z 1136 r.	17
Modlitwy	23
Modlitwy codzienne i dekalogi	23
Spowiedź powszechna	26
Modlitwa do św. Jarnotta	27
Modlitwy do św. Anny i Matki Boskiej	27
Modlitwa pasyjna	28
Wypominki	28
Kanon mszy	30
Modlitewniki	33
Urywek XV-wiecznego modlitewnika	33
Godzinki Wacława	34
Modlitewnik Nawojki	37
Modlitewnik siostry Konstancji	39
Modlitewnik Olbrachta Gasztolda	42
Książeczka do spowiedzi królowny Jadwigi	45
Modlitewnik Ptaszyckiego I	47
Modlitewnik Ptaszyckiego II	50
Przekłady Biblii	51
Przekłady Starego Testamentu	51
Psałterz floriański	51
Karta medyczna	58
Biblia królowej Zofii	60
Psałterz puławski	68
Wyjutki z ksiąg Exodus i Leviticus	75
Psalm 50	78
Walenty Wróbel, Żołtarz Dawida proroka	79
Przekłady Nowego Testamentu	84
Fragment rozdziału XXI Ewangelii wg św. Mateusza	84
Magnificat	85
Fragment Harmonii ewangelicznej	86
Kazania	89
Kazania świętokrzyskie	89
Kazania gnieźnieńskie	96
Kazanie na dzień Wszech Świętych	104
Kazania augustiańskie	108
Jan z Szamotuł, Kazania o Maryi Pannie Czystej	110
Wstęp do kazania	114
Proza hagiograficzna	115
Pasja połocka	115
Fragment Żywota św. Błażeja	116
Żywot nabożny panny Eufraksyjej	118
Żywot ojca Amandusa	121
Literatura o cechach apokryficznych i apokryfy	124
List Lentulusa do senatu rzymskiego	124
Wyrok Piłata	124

Rozmyślanie przemyskie	125
Rozmyślania dominikańskie	134
Sprawa chędogo o męce Pana Chrystusowej	139
Ewangelia Nikodema	144
Historia Trzech Króli	148
Proza refleksyjna i moralistyczna	153
Fragment Łopacińskiego	153
Karta Glogera	155
Fragment Rewelacji św. Brygidy	156
Reguły i statuty zakonne	159
Reguła III zakonu św. Franciszka	159
Ustawy i statuty zakonu premonstratenskiego	162
Najdawniejsze zdania polskie	165
Zdania w Rocznikach Jana Długosza	165
Zdanie w Księdze henrykowskiej	166
Teksty prawnicze, ustawodawcze i urzędowe	167
Statuty i zbiory norm prawnych	167
Przekłady statutów ziemskich	167
Kodeks Świętosławowy	167
Kodeks Działyńskich	171
Kodeks dzikowski	173
Kodeks Stradomskiego	174
Ortyłe magdeburskie	175
Artykuły prawa magdeburskiego	178
Pierwsze konstytucje sejmowe w języku polskim (1543 r.)	180
Akta	182
Procuratorium Tomka z Pakości	182
Testament Piotra Wydźgi o ukrytym skarbie	183
Artykuły sejmiku w Środzie z 1534 r.	184
Protokolarz miasta Woźnik	186
Roty sądowe i formuły przysięg urzędowych	187
Roty przysięg sądowych	187
Roty poznańskie	188
Roty pyzdurskie	189
Roty kościańskie	190
Roty kaliskie	191
Roty krakowskie	192
Roty pilzneńskie	193
Roty warszawskie	194
Formuły przysięg wójta, ławników, rajców i rzemieślników	196
Formuła przysięgi ławnika	197
Glosy	197
Zabytki leksykograficzne	202
Wokabularz trydencki	202
Nazwy miesięcy	204
Słowniczek nazw stopni pokrewieństwa	206
Mamotreky	206
Jan Stanko, Słownik przyrodniczy (Antibolomenum)	208
Bartłomiej z Bydgoszczy, Słownik łacińsko-polski	209
Recepty lekarskie	212
Teksty epistolograficzne	214
Listy	214
List cechu rzeźników wrocławskich	214
List Mikołaja Działyńskiego do Jana Dantyszka	217
List Stanisława Kościeleckiego do Jana Dantyszka	219
List Zygmunta Starego do córki Jadwigi, margrabiny brandenburskiej	219
Listy miłosne	221
Służba ma naprzód ustawiczna... ..	221
Sierdeczne pokłonienie... ..	222
Pokłonienie, moj nade wszystkie namilejszy... ..	222
Kachniczko ma namilejsza... ..	223
Świecka proza powieściowa i nowelistyczna	224
Historia Aleksandra Wielkiego	224
Konstanty Michailowicz z Ostrowicy, Tzw. Pamiętniki Janczara	228
Powiastrki umoralniające	231
Teksty wierszowane	234
Pieśni religijne	234

Bogurodzica	234
Krystus z martwych wstał je... ..	237
Przez twe święte z martwy wstanie... ..	238
Maryja, czysta dziewice... ..	238
O, wszego świata wsztek lud... ..	239
Jezus Krystus, Bog Człowiek... ..	239
Zdrow bądź, Krolu Anjelski... ..	240
Bog Wszechmogący wstał z martwy żaducy... ..	241
Radości wam powiedam... ..	241
Zdrowa Krolewno, Matko Miłosierdzia... ..	244
Święty Dusze, zawitaj k nam... ..	244
Posłuchajcie, bracia miła... ..	245
Świebodność Boga żywego... ..	246
Królewno Niebieska... ..	248
Władysław z Gielniowa, Pieśni (Jezusa Judasz sprzedał..., Już się anjeli wiesiał..., Augustus kiedy krolo- wał...)	248
Nuż wy, bielscy (dębscy) panowie... ..	255
Poezja hagiograficzna	257
Legenda o św. Dorocie	257
Legenda o św. Aleksym	260
Pieśń-legenda o św. Stanisławie	265
Poezja religijno-dydaktyczna	267
Dialog mistrza Polikarpa ze Śmiercią	267
Skarga umierającego	277
Przekaz płocki	278
Przekaz wrocławski	280
Oto usta już zamknięta... ..	282
Pieśni Sandomierzanina	283
Poezja społeczno-obyczajowa, okolicznościowa i religijno-polemiczna	284
Wiersz Słoty o chlebowym stole	284
Pieśń husycka o królu Zygmuncie Luksemburczyku	287
Andrzej Gałka z Dobczyna, Pieśń o Wklefie	288
Wiersz o zabiciu Andrzeja Tęczyńskiego	290
Satyra na leniwych chłopów	291
Dworak szkoda... ..	292
Kolęda się z Alleluja zwadziła... ..	292
Poezja miłosna	293
Cantilena inhonesta	293
Ach, miłość, coś mi uczyniła... ..	294
Pieśń o wybieraniu żony	294
Dawnom zwiedził cudze strony... ..	294
Miłuj, miła, miłuj wiernie... ..	295
Wiersze mnemotechniczne	295
Cyzjojan płocki	295
Jakub Parkoszowic, Obiecado – wierszowany alfabet polski	298
Wiersz ułatwiający zapamiętanie suchedni	300
Warunki dobrej spowiedzi	300
Eksplify	300
TEKSTY DRUKOWANE	303
Otcze nasz..., Zdrowa Maryja..., Wierzę w Boga..., [w:] Statuta synodalia Wratislaviensia, Wrocław, K. Elyan, 1475	305
Incipit pieśni Chrystus z martwych wstał jeść... i pieśń Przez twe święte z martwych wstanie..., [w:] Breviarium Gne- sense, Norymberga, G. Stuchs, 1502	305
Bogurodzica, [w:] Jan Łaski, Commune incliti Polonie Regni privilegium..., Kraków, J. Haller, 1506	306
Raj duszny, [Kraków, F. Ungler i W. Lern, 1513]	308
Powieść o papieżu Urbanie, [w:] Agenda..., Kraków, J. Haller, 1514	311
Stanisław Zaborowski, Orthographia..., Kraków, [F. Ungler, 1514–1515]	315
Początek święte Ewangelije podług świętego Jana, [w:] Septem canonicae Epistolae beatorum apostolorum..., [Kra- ków, J. Haller, 1518/1519]	317
Rozmowy, które miał król Salomon mądry z Marchołem grubym a sprośnym..., Kraków, H. Wietor, 1521	317
Baltazar Opec, Żywot wszechmocnego Syna Bożego Pana Jezu Krysta..., Kraków, H. Wietor, 1522	321
Baltazar Opec, Żywot Pana Jezu Krysta..., Kraków, druk. F. Ungler i J. Sandecki-Malecki, nakł. J. Hallera, 1522 ..	325
Ecclesiastes, księgi Salomonowe..., Kraków, H. Wietor, 1522	330
Historja [...] o Szczęściu a o Swejwoli..., Kraków, H. Wietor, 1522	332
Fortuny i Cnoty rozność..., Kraków, H. Wietor, 1524	334
Ioannes Murmellius, Oratiuncule varie puerorum usui exposite..., Kraków, H. Wietor, 1527	337
Jan Sandecki-Malecki, Tzw. Ewangeliarz, [Kraków, F. Ungler, 1527–1528]	338

Ioannes Murmellius, Dictionarius variarum rerum..., Kraków, H. Wietor, 1528	340
Żywot błogosławienego Aleksego spowiednika..., Kraków, M. Szarfenberg, 1529	343
Istoryja o świętym Jozefie, patryjarsze Starego Zakonu..., Kraków, H. Wietor 1530	345
Zachowanie żywota panieńskiego..., Kraków, F. Ungler, 1530	347
Żywot świętej Anny..., [Kraków, H. Wietor, ok. 1530]	348
Jan Cervus z Tucholi, Farrago..., Kraków, F. Ungler, 1531	350
Psalterz albo kościelne śpiewanie krola Dawida..., Kraków, H. Wietor, 1532	351
Sprawa a lekarstwa końskie przez Konrada, krolewskiego kowala, doświadczone..., Kraków, F. Ungler, 1532	354
Tarcza duchowna, [Kraków, F. Ungler, 1533 lub 1534]	355
Pozdrawianie wszystkich członków Pana Jezusowych..., [Kraków, F. Ungler, 1534]	356
Stefan Falimirz, O ziołach i o mocy ich..., Kraków, F. Ungler, 1534	358
Maciej z Miechowa, Polskie wypisanie dwojej krainy świata..., Kraków, F. Ungler, 1535	362
Andrzej Glaber, Problemata Aristotelis. Gadki..., Kraków, F. Ungler, 1535	365
Marcin Bielski, Żywoty filozofow..., Kraków, F. Ungler, 1535	367
Michał z Wiślicy, Praktyka gwiazd biegu [...] na rok Boży 1536, Kraków, F. Ungler, [1535/1536]	370
Tomasz Kłos, Algoritmus, to jest nauka liczby..., Kraków, Wdowa Unglerowa, 1538	372
Samuel Rabbi Marokański, Epistola albo list [...] ku drugiemu Rabi Izaakowi Żydowi posłany..., Kraków, Wdowa Unglerowa, 1538	374
Petrus de Crescentiis, Księgi o gospodarstwie..., Kraków, Wdowa Unglerowa, 1549	375
Powieść rzeczy istej o założeniu klasztoru na Łysej Gorze, [Kraków, Wdowa Unglerowa, 1538?]	378
Walenty Wróbel, Żołtarz Dawidow..., Kraków, Wdowa Unglerowa, 1539	379
Tobijasz, patryjarcha Starego Zakonu..., Kraków, M. Szarfenberg, 1539	381
Poncyjan..., Kraków, Wdowa Unglerowa, 1540	383
Franciszek Mymer, Dictionarius trium linguarum..., Kraków, H. Wietor, 1541	385
Księgi Jezusa, syna Syrachowego, Eklezjastykus rzeczzone..., Kraków, H. Wietor, 1541	386
Erazm z Rotterdamu, Księgi, które zową Język, Kraków, H. Wietor, 1542	389
Sąd Parysa, krolowica trojańskiego, Kraków, H. Wietor, 1542	391
Historyje rozmaite z rzymskich i z innych dziejow wybrane..., Kraków, M. Szarfenberg, 1543	395
Rurale iudicium, to jest Ludycyje wieśne na ten nowy rok 1544..., Kraków, Wdowa Unglerowa, [1543]	397
ANEKS	401
TEKSTY RĘKOPIŚMIENNE	403
Modlitwa Maryjna	403
Ewangeliarz kanoników regularnych w Krakowie	403
Epistola manu Dei scripta	405
Statut Ormian polskich	407
Słowniczek nazw roślin	409
Rachunki królewskie	410
Listy polskich dowódców wojskowych z lat 1519–1521	411
Pieśń o św. Jopie	412
Słuchaj tego, wszelika głowo... ..	415
Wiersz o miesiącach	417
Ad festa regis incliti, Gdzie krole wybierają... ..	418
Drobne wiersze	419
TEKSTY DRUKOWANE	421
Pseudo-Augustinus, [Księgi o żywocie krześcijańskim], Kraków, H. Wietor, 1522	421
Ein kurze und grundliche Unterweisung beider Sprachen zu reden und zu lesen Polnisch und Deutsch..., [Wittenberg, J. Klug, ok. 1523–1524]	422
Mikołaj z Szadka, Naznamionowanie dzienne miesięcy nowych pełnych [...] lata 1525, [Kraków, H. Wietor, 1524/1525]	424
Sebald Heyden, Puerilium colloquiorum formulae..., Kraków, H. Wietor, 1527	425
Pseudo-Cato, Disticha moralia [...] Wiersze obyczajne..., [Kraków, H. Wietor, 1527]	427
Macer Floridus, De herbarum virtutibus..., Kraków, F. Ungler, 1532	429
[Polskie książeczki wielmi potrzebne ku uczeniu się polskiego, przy tym i po niemiecku wyłożone], Kraków, H. Wietor, 1539	431
INNE UZUPEŁNIENIA	433
Słownik	447
Spis ilustracji	480